

Справка за отразяване на получените становища по проекта на документи за кандидатстване по процедура чрез подбор на проектни предложения по процедура BG16FFPR003-4.004 „Диверсификация и адаптиране на малки и средни предприятия към икономическия преход“

Подател	Коментар/ Предложение	Приема/Не приема/Приема за информация Мотиви
d.georgieva@yahoo.com	<p>Здравейте,</p> <p>1. В раздел 20. КРИТЕРИИ И МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ, таблица Критерии за оценка в точка 10. Представени са документи, доказващи наличието на професионален опит на представляващия кандидата в областта на новите икономически дейности съгласно изискванията на Насоките за кандидатстване, при не представяне на такъв документ проектното предложение се отхвърля. В същото време, в същия раздел в таблица Критерии за оценка на качеството, в 3. Професионален опит на кандидата в областта на предприемаческата идея се дава възможност за получаване на 0 точки, когато кандидата няма опит. Как се получават 0 точки, след като, ако не се представи документ за опит проектното предложение се отхвърля.</p> <p>2. В наредбата не става ясно какви документи ще се изискват на етап кандидатстване или договориране при включени дейности за СМР, ВЕИ, изцяло ново производство, става ясно само че се изискват 2 оферти или 2 извадки от АОП. Ако са необходими специални проучвания, доклади, обследвания от специалисти е редно те да се посочат.</p> <p>3. Не е въпрос а коментар - Може би сте се опитали да улесните фирмите, като напишете по опростени насоки за кандидатстване и дадете повече избор за вида помощ, но тук се е получил обратен ефект при които дори хора работещи само в сферата на подготовка на проекти се затрудняват да разберат насоките за кандидатстване.</p> <p>4. В насоките за кандидатстване е посочено, че процедурата в рамките на приоритет 4 е насочена и към развитие на сектори за производство и преработка на хранителни продукти, но не е посочено дали проектните предложения могат да включват продукти включени в</p>	<p>1. Приема се за информация. Съгласно т.19 „Ред за оценяване на проектните предложения“ на Насоките за кандидатстване, в случай че при оценката на критериите за административното съответствие и допустимостта (АСД) на даден критерий бъде поставена оценка „Не“, проектното предложение трябва да се върне за отстраняване на нередовности, непълноти и/или несъответствия, за което УО на ПРР изпраща уведомление на конкретния кандидат и определя разумен срок за отстраняването им, който не може да бъде по-кратък от една седмица.</p> <p>В случай, че кандидата не отстрани посочените нередовности и получи на даден критерий „Не“ при оценката на АСД същия се отхвърля и не преминава на етап Техническа и финансова оценка</p> <p>В този смисъл ако даден кандидат не се представи документ за опит проектното предложение се отхвърля и няма да бъде оценявано на етап ТФО.</p> <p>2. Приема се за информация. Документите, които се изискват на етап кандидатстване са посочени в т.22. „Списък на</p>

	<p>Приложение I към Договора за функционирането на Европейския съюз или не могат да включват такива продукти. Включването на това уточнение, ще даде по голяма яснота кои производства ще са допустими по процедура.</p>	<p>документите, които се подават на етап кандидатстване“ от Насоките за кандидатстване. По отношение на финансовата обосновка ясно е посочено, че за всяка включена в проектното предложение дейност следва да се представи доказателства за нейното остойностяване. Предоставен е избор от възможности, от които кандидата да избере и да докаже как е определил стойността на отделните дейности.</p> <p>3. Приема се за информация. Предвид че процедурата е насочена към широк кръг от допустими инвестиции, УО на ПРР е предоставил всички налични възможности от съответните Регламенти за държавни/минимални помощи, от които кандидатите да избират в зависимост от характера на включените в проектното предложение дейности и условията, на които може да отговорят, за да получи финансиране в даден режим на помощ.</p> <p>4. Съгласно условията за кандидатстване, кандидати не могат да участват в процедурата и не могат да получат безвъзмездна финансова помощ, в случай че попадат в забранителните режими на Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията (при избран режим Регламент (ЕС) № 651/2014) и на Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията (при избран режим „минимална помощ“ (de minimis) – посочени в Приложение 3А и 3Б на условията за кандидатстване.</p> <p>В изброените забранителни режими, както на Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията така и на Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията, попадат помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейност в областта на първичното производство на селскостопански продукти.</p>
--	--	---

		<p>Съгласно определението „първично селскостопанско производство“ означава производство на продукти на почвата и на животновъдството, изброени в приложение I към Договора за функционирането на Европейския съюз, без да се извършват никакви по-нататъшни операции, с които се променя естеството на тези продукти;</p> <p>В този смисъл проектните предложения свързани с продукти включени в Приложение I към Договора за функционирането на Европейския съюз Не са допустими по настоящата процедура.</p>
<p>Hydrotours94@abv.bg</p>	<p>1. Констатираме един общ недостатък на публикуваните Насоки за кандидатстване. В тях се говори за диверсификация и повишена брутна добавена стойност, като тези параметри непременно се свързват с откриване на нови работни места. Това е видно от критериите за оценка, в които се акцентира на броя на новосъздадените работни позиции. Вярно е, че икономическото развитие и диверсификацията често водят до увеличаване на заетостта, но е грешно да се предполага, че повишената добавена стойност винаги води до това.</p> <p>Сектори с висока добавена стойност, каквито са информационните технологии и фармацевтиката, например, обикновено разчитат на автоматизация и нови технологии за повишаване на ефективността. Това значи, че те могат да постигат растеж в добавената стойност, без да увеличават значително броя на работните места. В много случаи, повишената производителност и специализацията могат дори да доведат до съкращаване на позиции, поради оптимизация на процесите.</p> <p>Освен това, различията между отраслите са осезаеми. Някои индустрии с висока добавена стойност предлагат по-малко работни места в сравнение с традиционни сектори, като производство или строителство, което потвърждава, че не е правилно да се оценяват проектите по идентични критерии, независимо от контекста на икономическата им среда.</p> <p>Препоръчваме на УО да демаркира областите на интервенции, тъй като те не могат да бъдат равно съпоставими. Важно е да се разработят специфични критерии за оценка в зависимост от целевите сектори, за да се отчитат уникалните предизвикателства и възможности, пред които са изправени различните индустрии.</p>	<p>1, 2, 3 и 7. Приема се за информация.</p> <p>Логиката на настоящите Насоки за кандидатстване изцяло се базира на одобрената от страна на Европейската комисия Програма за развитие на регионите 2021-2027, и по-специално на Приоритет 4 „Справедлив преход“ на Програмата, вкл. на дейности и инвестиции, идентифицирани в одобрените Териториални планове за справедлив преход (ТПСП) на областите Перник, Кюстендил и Стара Загора, заедно с 10 прилежащи общини.</p> <p>В допълнение, Методологията и критериите за подбор на проектни предложения по процедура „Диверсификация и адаптиране на малки и средни предприятия към икономическия преход“ по приоритет 4 „Справедлив преход“ са одобрени на шестото заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. (КН на ПРР 2021-2027) и могат да бъдат намерени на следния адрес:</p> <p>https://bgregio.eu/wps/portal/operativna-programa/regional-development-program-2021-</p>

<p>Допустимите интервенции, свързани с повишена добавена стойност, следва да бъдат насочени към стратегическите вериги за добавяне на стойност на ЕС: чисти, свързани и автономни превозни средства; интелигентно здравеопазване; нискоемисионна индустрия; водородни технологии и системи; индустриален интернет на нещата; киберсигурност; микроелектроника и биотехнологии; фотоника и други стратегически индустрии, определени в Регламента на Парламента и Съвета за създаването на платформа на стратегическите европейски технологии (STEP).</p> <p>Редно е, при положение че се предвиждат новосъздадени предприятия, те да бъдат насочени към тези вериги. Това би осигурило синергия и интеграция, които са основни принципи за изпълнението на Споразумението за партньорство. Подкрепата на иновации и проекти в тези области ще увеличи шансовете за успешна реализация и дългосрочен положителен ефект върху местната икономика.</p> <p>2. Записано е :</p> <p>Приоритет ще се дава на микро/малки и средни предприятия, които подобряват своята ресурсна ефективност чрез кръгова икономика и използване на възобновяеми енергийни източници.</p> <p>Това е ограничително условие, тъй като топ приоритет на европейската политика са стратегическите вериги за добавяне на стойност на ЕС и секторите са равнопоставени и такова ограничение не съществува, нито в териториалните планове нито в Стратегията за интелигентна специализация. Прилагането на ограничителни условия за оценка на проектите във всякаква форма би могло да се квалифицира като дискриминация, която е забранена от Конституцията на България. Осигуряването на равни условия за достъп до финансиране и подкрепа е от съществено значение за развитието на вече натрупания потенциал в различни икономически сектори. Ако приоритетите не отразяват целия спектър на стратегическите отрасли, рискуваме да затрудним иновациите и растежа в области, които нямат непосредствено отношение към кръговата икономика, но предлагат значими решения за устойчивото развитие с голям социално-икономически ефект, който всъщност допринася за кохезията и повишаване на стандарта на живот. Препоръчваме да се преразгледат критериите за приоритетност, за да се осигурят по-широки възможности</p>	<p>2027/monitoring-committee-prd-2021-2027/meetings/MaterialiKN</p> <p>В обосновката към Методологията и критериите по процедурата може да се намери повече информация за необходимостта и логиката на процедурата.</p> <p>4. Приема се. Допълнено в условията за кандидатстване.</p> <p>5. Не се приема. Сроковете за корекции, на етап техническа и финансова оценка са регламентирани в чл. 20, ал.8 на Постановление № 23 от 13 февруари 2023 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от европейските фондове при споделено управление за програмен период 2021 - 2027 г.</p> <p>6. Приема се за информация. Критерий „Професионален опит на кандидата в областта на предприемаческата идея“ от критериите за качество оценява професионалния опит на представляващия кандидата в областта на производството/предлагането на продукта/услугата, създадени в резултат на изпълнението на проектното предложение и логическата свързаност между професионалния му опит и новите икономически дейности на предприятието (производството/предлагането на съответния продукт/услуга). Под предлагане се разбира предлагане на пазара на продукти – стоки и/или услуги, създадени в резултат на изпълнението на проекта по процедурата.</p>
--	---

за иновации и подкрепа на предприятия от различни сектори, които също допринасят за икономически растеж и устойчиво развитие в България.

3. Записаният текст в т. 13 елемент „Инвестиции“, дейност 1 изброява конкретни области и вид допустими инвестиции в тях.и казва:

С приоритет ще се подкрепят проекти, които се изпълняват в Тематична област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“

Доколкото може да се разбере, видът на интервенциите ще бъдат ограничавани за съответните териториални области – но това е рестриктивно условие, тъй като договорът за функциониране на ЕС забранява всякакво ограничаване на движението на хора, стоки и капитали, включително на териториален принцип и териториалните планове и Стратегията за интелигентна специализация не съдържа такова ограничение. Предлагаме да отпаднат така предложените ограничения по територии. Отново е записано , че ще се приоритизират проекти в тематични области, а както обяснихме по-горе това е ограничително условие, тъй като топ приоритет на европейската политика са стратегическите вериги за добавяне на стойност на ЕС и секторите са равнопоставени, а дискриминацията е забранена от Конституцията на България и европейското законодателство.

Препоръчително е да се дадат дефиниции и/или списък на инициативите и дейностите, които попадат в тези обхвати и текстът да е по-ясен. Същото се отнася и до т.10.2 – в която се описва интензитетът на помощта, препоръчително е да се обяснят използваните аббревиатури и много по-ясно да се комуникира интензитета на помощта съгласно избрания режим и вид на предприятие.

Допълнително, в контекста на Споразумението за партньорство за периода 2021-2027 г., е задължително за държавите-членки да спазват така наречените хоризонтални и тематични условия за изпълнение на програмите по Кохезионната политика. Едно от тези условия изисква спазването на Хартата за основните права на ЕС. Това означава, че при подготовката на своите програми, държавите-членки трябва да оценят дали тези условия са изпълнени. Ако не бъдат спазени условията, Комисията не може да възстанови разходите, свързани с съответната част от програмата, докато условията не бъдат изпълнени. Следователно, когато насоките за кандидатстване съдържат ограничения, които могат да доведат до дискриминация или неравнопоставеност между предприятията — какъвто е случаят с тематичните области и териториалните условия — това застрашава

не само изпълнението на проектите, но и самия процес на финансиране от страна на ЕС. Принципът на равнопоставеност и недопустимост на дискриминация е заложен не само в националното законодателство, но и в основите на кохезионната политика на ЕС. Прилагането на условия, които могат да ограничат достъпа на определени предприятия и сектори до финансиране, е неправилно и противоречи на принципите, заложиени в Хартата и Споразумението за партньорство.

4. В допустими разходи е записано:

„Разходи за придобиване на специализиран софтуер за производствения процес, представляващ дълготраен нематериален актив (ДНА);“

Редно да се предвиди и създаване или комбинация от двете: Предлагаме да се поправи: създаване и/или придобиване.

5. Записано е :

„Корекции в бюджета, при несъответствие между предвидените дейности и видовете заложиени разходи, както и в случай на дублиране на разходи, ще се извършва след като се изиска допълнителна пояснителна информация от кандидата. Срокът за представянето ѝ не може да бъде по-кратък от 3 (три) работни дни.“

Срокът от 3 дни е крайно недостатъчен, особено ако това се случва във времето на активния сезон за отпуски. Предлагаме да се установят общоприетите срокове от 14 дни.

6. Записано е:

„Представляващият кандидата притежава > 2 години професионален опит в областта на производството/предлагането на съответния продукт/услуга и е описана логическата свързаност между професионалния опит и новите икономически дейности на предприятието (производството/предлагането на съответния продукт/услуга).“

Този критерий не е ясен – първо защото не е ясно как да се тълкува „производството/предлагането“. Има се предвид област на производство и/или предлагане, но какво се разбира под предлагане. Прекалено неясно е. От друга страна – представляващият една бизнес организация се занимава с управлението на компанията и на операциите в нея и е редно той да има опит в управление на бизнес. Но ако това е нова дейност за компанията, то е редно този опит да се доказва и с опита на експертния екип, защото се предполага, че това няма да бъде компания от един човек. За една пък

	<p>стартираща компания от най-голямо значение е опитът в маркетинга и продажбите, за да може тя да оцелее и да придобива пазарен дял.</p> <p>7. Общ коментар на критериите за оценка:</p> <p>Критериите имат фокус върху краткосрочни резултати: Концентрацията върху нетните приходи от продажби може да доведе до предпочитане на проекти с бърза възвръщаемост, което игнорира дългосрочния растеж и устойчивост на бизнеса. От друга страна текущите критерии не включват измерители за иновационния потенциал и иновацията на предприемаческата идея, което може да ограничи новаторските подходи.</p> <p>Приоритетът на осигурените работни места може да води до игнориране на проекти с висок технологичен или иновационен принос, които не изискват много работни места.</p> <p>Предложения за подобряване на методиката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Включване на иновационен индекс: включването на критерий за иновационен потенциал, който оценява новостта и разпознаваемостта на идеята. - социално-икономическо въздействие - освен заетост, създават ли условия за споделено участие на общността или се подобрява достъпът до услуги и т.н. - Дългосрочна висока стойност: да се оценява устойчивостта и възможността за растеж на проекта в бъдеще. 	
info@baker.org	<p>1. В т.10 Процент на съфинансиране е описан режима De minimis, като е посочено само, че размерът на помощта не може да надвишава 300 000 евро за 3 години. Процент в тази точка липсва. Това означава ли, че кандидати които нямат използвани средства по регламент 2023/2831 и не кандидатстват с голям проект могат да се възползват от 100% финансиране?</p> <p>2. В точка 10.7. заглавието е „Процент на съфинансиране при условията на режим „Инвестиционни помощи за насърчаване на енергията от възобновяеми източници , на водород от възобновяеми източници и на високоефективно комбинирано производство на енергия“ съгласно чл. 41 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията (допустим за ВСИЧКИ кандидати)“, текстът насочва към помощи за изграждане на съоръжения за производство на енергия от ВЕИ, водород и т.н. докато в подточка се появява текста „45% от допустимите разходи за инвестиции в разработването на възобновяеми енергийни източници, включително термпомпи“, което навежда на мисълта за тип иновационни разработки по темата. Следва да се прецизира.</p>	<p>1. Приема се за информация. Както е посочено в т.10 на Насоките за кандидатстване прагът (тавана) за финансиране при избран режим „De minimis“ е до левовата равностойност от 300 000 евро при изпълнение на всички условия посочени в т.10.1 и 16.1. на Насоките за кандидатстване, вкл. и на Приложение 9 „Условия за предоставяне на минимални помощи в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/2831“. В зависимост от това дали кандидата е получавал други минимални помощи за период от 3 години, се определя сумата която може да получи като минимална помощ по настоящата процедура.</p>

<p>3. В точка 13 Допустими дейности, дейност 2 е спомената като „Дейности за строително-монтажни работи (СМР), свързани с инвестиции за диверсификация на МСП“. Няма никакви уточнения какви точно СМР дейности са допустими, строежи, ремонти, какъв вид ремонти.</p> <p>В следствие на стр.56 се появява Изисквания, произтичащи от Становището по Екологична оценка на ПРР 2021-2027 относно строително-монтажните дейности, като не са поставени изисквания относно това дали ще се изисква документация от кандидата на етап кандидатстване или всичко е информативно за етап изпълнение.</p> <p>„енергия от възобновяеми източници“ или „възобновяема енергия“ означава енергия, произведена от съоръжения, които използват само възобновяеми енергийни източници съгласно определението в член 2, точка (1) от Директива (ЕС) 2018/2001, както и съответния дял на енергията, произведена от възобновяеми енергийни източници в хибридни съоръжения, които използват и конвенционални енергийни източници, измерен в топлинна стойност, като тази енергия включва електроенергията от възобновяеми източници, използвана за зареждане на системи за съхранение, свързани „зад електромера“ (инсталирани заедно с инсталацията за енергия от възобновяеми източници или като допълнение към нея), но изключва електроенергията, произведена заради системите за съхраняване;</p> <p>„термопомпа“ означава машина, съоръжение или инсталация, които пренасят топлина от естествената обкръжаваща среда, като въздух, вода или почва, към сгради или промишлени съоръжения чрез обръщане на естествения топлинен поток по такъв начин, че той да протича от по-ниска към по-висока температура. За термопомпи с обръщаемо действие топлината може да се движи и от сградите към естествената обкръжаваща среда</p> <p>4. Раздел 7. Индикатори; В индикатор 1 RCO01 Подпомагани предприятия (в т.ч.: микро-, малки, средни предприятия) е предвидено да бъдат подпомогнати 200 предприятия. При така заложен индикатор за общ брой подпомогнати предприятия излиза, че УО допуска среден размер на гранта около 1 250 000 лв. за предприятие. Това е изключително висок размер на грант за микро предприятия, особено стартиращи и поставя под съмнение доколко целево и ефективно ще се разходват тези средства. Предложението ни е да се увеличи целевата</p>	<p>2. Не се приема. Интензитетите са определени съгласно изискванията на чл. 41 на Регламент №651/2014 на Комисията, като в таблицата е посочена обобщена информация за максимума на интензитета в зависимост от категорията предприятие и вида на проекта.</p> <p>3. Приема се за информация. В точка 13 „Дейности, допустими за финансиране“ на указанията за кандидатстване по процедурата, сред изброените допустими дейности е включена „Дейности за строително-монтажни работи (СМР), свързани с инвестиции за диверсификация на МСП“. Допустимите дейности за диверсификация са изброени в Дейност 1 на Елемент „Инвестиции“ в точка 13 „Дейности, допустими за финансиране“. Текстът на стр.56 касае изисквания на етап изпълнение на одобрени проектното предложение, които произтичат от екологичната оценка на ПРР.</p> <p>4. Не се приема. Целевата стойност на индикаторите е определена спрямо планирания финансов ресурс по настоящата процедура за инвестиции, свързани с подкрепа на МСП, като е използвано съотношението бюджет/резултатите, заложено на ниво програма.</p> <p>Обръщаме внимание, че посочените целеви стойности са одобрени от Комитета за наблюдение на ПРР 2021-2027 г., като в рамките на процедурата за обсъждане на проекта на методология и критерии не са</p>
--	---

стойност двойно и да бъдат подпомогнати поне 400 предприятия, като се обособят различни тавани на грант според категорията и се намали интензитетът.

В индикатор RCR01 Създадени работни места в подкрепяните структури е предвидено да бъдат разкрити 300 работни места. Основният фокус на процедурата е реструктуриране, диверсификация, техническа модернизация, повишаване на производителността на местните предприятия, които да бъдат предпоставка за осигуряване на нови работни места и алтернативна заетост за потенциално засегнатата работна сила в регионите, както и за цялото население и по никакъв начин не кореспондира със заложената цел за осигуряване на 300 работни места. Предложението ни е създадени работни места в подкрепяните структури да бъдат мин. 2000 броя с оглед постигането на максимална ефективност на процедурата.

5. Раздел 8. Общ размер на БФП по процедурата и разпределение по категория региони:

Предвиденият бюджет за новосъздадени предприятия е 50 000 000,00 лева. Считаме че инвестицията в стартиращи компании е рискована и неблагоприятна, особено в проекти, с които се цели устойчивост на заетостта. Трудно е новосъздадените компании да осигурят устойчивост дори на текущите работни места, още повече да поемат дългосрочен ангажимент за създаване на нови. Предложението ни е бюджетът за новосъздадени предприятия да бъде 10% от стойността на процедурата, а именно 25 000 000 лева, с оглед гарантиране на ефективността и ефикасността на разходваните европейски средства.

6. Раздел 10. Процент на съфинансиране:

В т.10 Процент на съфинансиране е описан режима De minimis, като е посочено само, че размерът на помощта не може да надвишава 300 000 евро за 3 години. Процент в тази точка липсва. Това означава ли, че кандидати които нямат използвани средства по регламент 2023/2831 и не кандидатстват с голям проект могат да се възползват от 100% финансиране? В точка 10.7. заглавието е „Процент на съфинансиране при условията на режим „Инвестиционни помощи за насърчаване на енергията от възобновяеми източници , на водород от възобновяеми източници и на високоефективно комбинирано производство на енергия“ съгласно чл. 41 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията (допустим за ВСИЧКИ кандидати)“, текстът насочва към помощи за изграждане на съоръжения за производство на енергия от ВЕИ, водород и т.н. докато в подточка се появява текста „45% от допустимите разходи за инвестиции в разработването на възобновяеми енергийни

постъпили мотивирани предложения за промяната им.

5. Приема се частично. Бюджета на процедурата е разпределен за новосъздадени и съществуващи предприятия, в съотношение 20% на 80 %.

Целта на процедурата е икономическо развитие и диверсификация чрез подкрепа, както на новосъздадени предприятия, така и на съществуващи предприятия.

6. Моля виж отговор на въпрос №1. В допълнение, интензитетите на помощ се определят в зависимост от приложимите членове на Регламент 651 на Комисията.

7. Моля виж отговор на въпрос №3.

8.1. Приема се за информация. Изпълнението на дейности от Елемент Б „Услуги“ е незадължителен и може да се предвиди само когато кандидата е предвидил дейности от Елемент А „Инвестиции“.

Включването в проекта само на дейности по Елемент Б „Услуги“ е недопустимо и следва да е пряко свързано с дейностите по Елемент А „Инвестиции“, което кандидата следва да обоснове във Формуляра за кандидатстване.

В раздел 14.2. „Допустими разходи“ на условията за кандидатстване са посочени %-ни ограничения за определение категории разходи, свързани с допустимите дейности по Елемент Б, като например разходи за услуги, необходими за разработване на нови продукти/услуги са до 20% от общите допустими разходите по проекта.

източници, включително термопомпи“, което навежда на мисълта за тип иновационни разработки по темата. Следва да се прецизира.

Допълнително считаме, че е задължително интензитет на безвъзмездната финансова помощ на ниво предприятие да бъде намален до 50% от допустимите разходи с оглед осигуряване на възможност за подкрепа на по-голям брой предприятия и съответно осигуряване на заетост за повече лица, с което да се подкрепи по-мощна икономическата диверсификация, развитие на повече нови икономически сектори и създаване на нови работни места.

7. Раздел 13. Допустими дейности:

Дейност 2 е спомената като „Дейности за строително-монтажни работи (СМР), свързани с инвестиции за диверсификация на МСП“. Няма никакви уточнения какви точно СМР дейности са допустими, строежи, ремонти, какъв вид ремонти.

В следствие на стр.56 се появява Изисквания, произтичащи от Становището по Екологична оценка на ПРР 2021-2027 относно строително-монтажните дейности, като не са поставени изисквания относно това дали ще се изисква документация от кандидата на етап кандидатстване или всичко е информативно за етап изпълнение.

8.Раздел 14.2. Допустими разходи;

8.1. Предвидени са разходи за обучение на служителите на кандидата, във връзка с направената инвестиция по проекта. Независимо, че под Режим „Помощ за обучение“ на чл. 31 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договор. (приложим по Елемент Б „Услуги“ за кандидат/партньор за дейности за обучение) - Максималният размер на безвъзмездната помощи за обучение е 3 милиона евро на проект по реда на чл.31 от Регламент (ЕС) № 651/2014, тези дейности са допустими по Елемент Б, който не е задължителен и не е част от основните цели на процедурата. Следва да се зададе ограничение, както при останалите услуги: до 5% от общите допустими разходите по проекта. Ограничението ще гарантира, че разходите за обучение няма да надхвърлят разумния им дял от общата инвестиция, като фокусът ще остане върху основните цели на проекта. Посоченото, ще превантира злоупотреби или прекалено завишени разходи за обучение.

8.2. По отношение на разходи за техническа помощ в подкрепа на подкрепа на стартиращи предприятия следва да се направят допълнителни уточнения какво включват тези разходи,

8.2.Приема се частично. В Насоките за кандидатстване е конкретизирано какво включват разходите за техническа помощ в подкрепа на стартиращи предприятия.

8.3. Не се приема. За непреките разходи се прилага процент на единна ставка към допустимите преки разходи по проекта.

8.4. Приема се за информация – както е посочено в условията за кандидатстване за „Непреките разходи, когато се възлагат на изпълнител/и по реда на ЗОП или приложимото законодателство, е възможно същите да се финансират в режим на „непомощ“ т.е. непреките разходи в режим на „непомощ“ се финансира на 100%.

8.5. Не се приема. Представянето на финансова обосновка за реалистичност на предвидените разходи в проектното предложение, е задължителен документ на етапа на кандидатстване. В допълнение, за обосноваване на цените на ДМА и ДНА, е дадена опция за това да се предоставят оферти. Предвид, че в дадено проектно предложение може да се включват различни по характер видове разходи са предоставени различни опции за аргументиране на цените на отделните разходи.

9. Не се приема. Методологията и критериите за подбор на проектни предложения по процедурата са одобрени от Комитета за наблюдение на ПРР.

В Комитета за наблюдение на ПРР участват широк кръг от организации вкл. от неправителствения сектор.

<p>както и да се дадат конкретни примери: – правни, административни, маркетингови, за бизнес планиране, финансови, за продуктов дизайн и др. Също да се зададе ограничение: до 10% от общите допустими разходите по проекта.</p> <p>8.3. Задължително следва да се прецизира размера на непреките разходи в точка 14.2.2. Непреки разходи - разходи, изчислени като единна ставка, в размер на 7% от допустимите преки разходи, като се даде възможност непреките разходи да се сведат до 7%, а не да се фиксират на 7%.</p> <p>Съгласно Член 54 на Регламент (ЕС) 2021/1060 , буква а), финансирането с единна ставка на непреки разходи във връзка с безвъзмездни средства е до 7 % от допустимите преки разходи, а не в размер на точно 7%. Текстът следва да се коригира, и да се приведе в съответствие с посоченото в Регламента, тъй като фиксирането на точен процент ще рефлектира като проблем при изпълнението и отчитането на проектите. Непреките разходи, могат да варират в различни стойности, и няма как да възлизат на точно 7% от преките. В настоящия вид, заложи, налагат изкуственото "нагласяване" на стойности, за да се получи точният процент на етап изпълнение на проекта.</p> <p>8.4. В раздел II. Разходите под формата на чл. 55, ал. 1, т. 1 от ЗУСЕФСУ е необходимо да се уточни определението „не помощ“. Към момента се създава обърканост, спрямо другите режими, тъй като не е изброен в никоя точка.</p> <p>8.5. В същия раздел е предвидено за определяне на реалистичността на предвидените разходи, кандидатът да приложи към формуляра за кандидатстване в ИСУН финансова обосновка относно остойностяването на дейностите, включени в проектното предложение. Задължително е финансовата обосновка да се замени с представяне на Индикативна оферта и то само за разходите за ДМА и ДНА, като се вземе предвид добрата практика на Управляващите органи по други Оперативни програми.</p> <p>Изискването за представяне на финансова обосновка за реалистичност и съответствие с пазарните цени е излишно и необосновано, като не осигурява същата яснота и доказателствена стойност като представянето на оферти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Финансовата обосновка изисква значителни усилия за събиране на множество документи, анализи, пазарни проучвания и допълнителна информация. Тези изисквания създават административна и времева тежест за кандидата. 	<p>В допълнение, Методологията и критериите за подбор на проектни предложения по процедура „Диверсификация и адаптиране на малки и средни предприятия към икономическия преход“ по приоритет 4 „Справедлив преход“ са одобрени на шестото заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. (КН на ПРР 2021-2027) и могат да бъдат намерени на следния адрес: https://bgregio.eu/wps/portal/operativna-programa/regional-development-program-2021-2027/monitoring-committee-prd-2021-2027/meetings/MaterialiKN</p>
--	---

- Анализите и обосновките са сложни за изготвяне, особено за стартиращи предприятия, които нямат ресурси и капацитет за изпълнение на изискването. Освен посоченото, доказване на реалистичност на цените с досегашен опит, при новосъздадените фирми е почти невъзможно, което ги поставя в неравностойно положение спрямо предприятията с история.
- Изискването за обосновка разчита на субективна преценка относно какви данни са достатъчни и кои източници се считат за надеждни. Това създава възможности за различно тълкуване от страна на оценяващите.
- Финансовата обосновка често включва позоваване на множество източници (например интернет проучвания или минали договори), които може да са трудни за проверка или вече да не са с актуални цени.
- Липсата на преки доказателства като оферти затруднява преценката дали предложените стойности наистина отразяват текущите пазарни условия.
За сравнение:
- Офертите от доставчици/производители ясно показват текущите пазарни условия и са по-лесни за проверка и съпоставяне.
- Предоставят конкретни стойности и условия, което улеснява оценяването и намалява субективността.
- Събирането на оферти е относително лесно и не изисква изготвянето на сложни анализи или обосновки, което е напълно постижимо и за новосъздадените фирми.

9. Раздел 20. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:

В точка 2 от Таблицата за административно съответствие и допустимост е предвидено предоставяне на нотариално заверено пълномощно за упълномощаване на лице, представляващо кандидата във връзка с подаване на проектното предложение и подписване на формуляра с електронен подпис (ако е приложимо).

Изискването пълномощното да е нотариално заверено следва да отпадне, тъй като не добавя допълнителна стойност към сигурността на процеса и е свързано с излишна административна тежест: Нотариалната заверка изисква личното присъствие на упълномощителя и упълномощеното лице при нотариус, което отнема време и налага допълнителни разходи за такси. Съгласно Чл. 18, ал. 2 от Административно процесуален кодекс (АПК) "Пред административните органи гражданите и организациите могат да се представляват с писмено пълномощно с нотариална заверка на подписа и от други граждани или организации." Тоест, не е задължително. Изискването за нотариална заверка

следва да се прилага само когато е предвидено в закон и е необходимо за гарантиране на правната сигурност, като в останалите случаи е препоръчително да се търсят алтернативни, по-лесни и по-евтини начини за удостоверяване.

Точка 5 В случаите, когато кандидатът е съществуващо предприятие, същият е реализирал общо за 2021-ва, 2022-ра и 2023-та финансови години финансови нетни приходи от продажби, а когато е стартиращо да поеме ангажимент за реализирането на съответните приходи от продажби за период от три години, след датата на приключване на проекта.

Изискването по отношение на новосъздадените предприятия следва да отпадне, тъй като е лице необоснована обвързаност на критерия за допустимост с критерий за техническа и финансова оценка, при новосъздадените предприятия: Прогнозна стойност на нетните приходи от продажби, където също се залагат прогнози на НПП. Критерий за допустимост трябва да бъде обективен и проверим към момента на кандидатстване, както е за съществуващите предприятия, а не да изисква прогнози или бъдещи ангажименти. В тази връзка, за новосъздадени фирми, не следва да се изисква реализиране на бъдещ оборот, като критерий за допустимост.

Налице е неравнопоставеност между новосъздадени и съществуващи предприятия. За съществуващите предприятия се изисква доказан оборот за предходни години, който е реален и измерим. За новосъздадените предприятия се изисква прогноза за бъдещи приходи, която е субективна и често базирана на хипотетични сценарии.

Точка 10 предвижда предоставяне на документи доказващи наличието на професионален опит на представляващия кандидата в областта на новите икономически дейности. Считаме че е наложително този критерий да отпадне. Посоченото условие е Критерий за техническа и финансова оценка - 3. Професионален опит на кандидата в областта на предприемаческата идея. Непредставянето на документи по тази точка, не следва да води до отхвърляне на проектното предложение, а единствено до неприсъждане на съответния брой точки по критерия.

Точка 19 за предоставяне на финансова обосновка следва да отпадне, като обосновка за това е представена по-горе.

- Критерии за оценка на качеството;

Точка 3. Професионален опит на кандидата в областта на предприемаческата идея следва да се промени на Професионален опит на кандидата в областта на икономическата идея, за която се заявява се подкрепа.

От Насоките за кандидатстване, изглежда, че под режим "регионална инвестиционна помощ", при обосновката за първоначална инвестиция, бенефициентът има право да заяви

- увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект, където "Увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект е налице, когато вследствие на инвестицията съществуващият стопански обект ще може да произвежда повече от поне един от вече произвежданите продукти, при условие че базисният производствен процес не се променя из основи." В тази връзка, не става ясно, че е задължително да се заявяват нови икономически дейности по проекта. Така формулиран, критерият показва, че се очаква, всеки кандидат да планира обособяването на нови икономически дейности (продукти). Посоченото противоречи на условията на кандидатстване, а критериите за техническа и финансова оценка, следва да се прилагат за всички кандидати - както такива заявяващи разширяване на съществуващия стопански субект така и такива, които заявяват диверсификация.

В Точка 4. Заетост в резултат от реализацията на новите икономически дейности на предприятието (производството/ предлагането на съответния продукт/ услуга) е необходимо скалите да се разбият, за да не се получава толкова голяма разлика при точкуването.

Така обособена, скалата е несправедлива. В хипотеза, при която една фирма заяви назначаване на 3 лица, ще получи 20 точки. Създаването на 2 нови работни места, в резултат от инвестицията, носи 10 точки, или 50% по-малко точки, нелогично голяма разлика само с 1 работно място.

Следва да се добави още една позиция, при точкуването, като се промени цялостно скалата. Допълнително разликата в изискванията за наемане на персонал между различните категории предприятия при оценяването създава неравнопоставеност. Налице е значителна разлика при зададеното условие за получаване на максимален брой точки от микро и малки предприятия, при назначени 2 лица (преди предложената нова скала) и получаването на максимален брой точки от средни предприятия - при назначаване на цели 10 лица.

Следва да се разбие оценителната скала и да се либерализира условието, при което средни предприятия получават 20 точки.

Предлагаме следната скала:

	<p>4.1. В случай на микро и малко предприятие: В резултат от изпълнението на проекта ще се осигури заетост на минимум 3 лица – 20 точки.</p> <p>4.1. В случай на микро и малко предприятие: В резултат от изпълнението на проекта ще се осигури заетост на минимум 2 лица – 15 точки.</p> <p>4.1. В случай на микро и малко предприятие: В резултат от изпълнението на проекта ще се осигури заетост на минимум 1 лице - 10 точки.</p> <p>4.1.В случай на микро и малко предприятие: В резултат от изпълнението на проекта няма да се осигури заетост – 0 точки.</p> <p>4.2.В случай на средно предприятие: В резултат от изпълнението на проекта ще се осигури заетост на минимум 5 лица - 20 точки.</p> <p>4.2.В случай на средно предприятие: В резултат от изпълнението на проекта ще се осигури заетост на минимум 4 лица, включително - 15 точки.</p> <p>4.2.В случай на средно предприятие: В резултат от изпълнението на проекта ще се осигури заетост на минимум 3 лица, включително - 10 точки.</p> <p>4.2.В случай на средно предприятие: В резултат от изпълнението на проекта няма да се осигури заетост – 0 точки.</p>	
<p>green_programs @abv.bg</p>	<p>Здравейте, Бих искала да направя следните предложения за изменения на Насоките за кандидатстване по BG16FFPR003-4.004 „Диверсификация и адаптиране на малки и средни предприятия към икономическия преход“:</p> <p>1. В т. 11.1 11.1. Критерии за допустимост на кандидатите, подточка 4 да се промени изискването за съществуващо предприятие - Предприятие, регистрирани преди повече от 2 години от датата на кандидатстването по настоящата процедура, същият е реализирал общо за 2021-ва, 2022-ра и 2023-та финансови години финансови нетни приходи от продажби , равни на или надвишаващи: - микро предприятие 80 000 лева. /било 100000лв./ През периода 2021, 2022г. повечето от микропредприятията в района на Маришкия басейн не работиха поради Ковид пандемията. Нека изискването им за оборот за предходните 3 години да бъде редуцирано.</p> <p>2. В т. 12. ДОПУСТИМИ ПАРТНЬОРИ - не става ясно партньорството дали е задължително. Моля, изрично да конкретизирате.</p>	<p>1. Не се приема. Изискванията за нетни приходи от продажба на съществуващо предприятие е сумарно за тригодишния период 2021 г., 2022 г. т.е. сборът от стойностите „Нетни приходи от продажби“ за 2021 г., 2022 г. и 2023 г. Изискванията за нетни приходи е критерий към оценката за административно съответствие и допустимост, която е одобрена от Комитета по наблюдение на ПРР.</p> <p>2. Приема се. Допълнен е Раздел 12 Допустими партньори“ на условията за кандидатстване по процедурата. Партньорството по процедурата е допустимо, а не задължително. В случай, че кандидата реши да има партньор за дейности по Елемент Б „Услуги“ следва партньорът да имат опит в дейностите, за</p>

	<p>Тъй като в Насоките сте разписали партньорството считам, че за този вид процедура това би затруднило и забавило кандидатите в търсене на партньорства, тъй като в повечето градчета липсват технологични клъстери, бизнес сдружения/търговски камари, висши училища, агенции за икономическо развитие. Единствено общините могат да партнират, но решенията се взимат на сесии на общински съвет и няма как дейностите по проекта да са в обществен интерес, когато говорим за проекти на частни фирми. Според мен партньорството е нерелевантно за тази процедура.</p>	<p>които са включени като партньор в обхвата на проектното предложение.</p>
<p>nelivutova@gmail.com</p>	<p>Уважаеми дами и господа, С настоящото изпращаме нашите предложения и коментари по отношение на обявената за обществено обсъждане процедура BG16FFPR003-4.004 „Диверсификация и адаптиране на малки и средни предприятия към икономическия преход“.</p> <p>1.Раздел 7. Индикатори; В индикатор 1 RCO01 Подпомагани предприятия (в т.ч.: микро-, малки, средни предприятия) е предвидено да бъдат подпомогнати 200 предприятия. При така заложен индикатор за общ брой подпомогнати предприятия излиза, че УО допуска среден размер на гранта около 1 250 000 лв. за предприятие. Това е изключително висок размер на грант за микро предприятия, особено стартиращи и поставя под съмнение доколко целево и ефективно ще се разходват тези средства. Предложението ни е да се увеличи целевата стойност двойно и да бъдат подпомогнати поне 400 предприятия, като се обособят различни тавани на грант според категорията и се намали интензитета. В индикатор RCR01 Създадени работни места в подкрепяните структури е предвидено да бъдат разкрити 300 работни места. Основният фокус на процедурата е реструктуриране, диверсификация, техническа модернизация, повишаване на производителността на местните предприятия, които да бъдат предпоставка за осигуряване на нови работни места и алтернативна заетост за потенциално засегнатата работна сила в регионите, както и за цялото население и по никакъв начин не кореспондира със заложената цел за осигуряване на 300 работни места. Предложението ни е създадени работни места в подкрепяните структури да бъдат мин. 2000 броя с оглед постигането на максимална ефективност на процедурата.</p> <p>2.Раздел 8. Общ размер на БФП по процедурата и разпределение по категория региони: Предвиденият бюджет за новосъздадени предприятия е 50 000 000,00 лева. Считаме че инвестицията в стартиращи компании е рискова и неблагоприятна, особено в проекти, с които се цели устойчивост на заетостта. Трудно е новосъздадените компании да осигурят</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Моля виж отговор №4 на въпроси от info@baker.org 2. Моля виж отговор №5 на въпроси от info@baker.org 3. Моля виж отговор №6 на въпроси от info@baker.org 4. Моля виж отговор №3 на въпроси от info@baker.org 5. Моля виж отговор №8.1 на въпроси от info@baker.org 6. Моля виж отговор №8.2 на въпроси от info@baker.org 7. Моля виж отговор №8.3 на въпроси от info@baker.org 8. Моля виж отговор №8.4 на въпроси от info@baker.org 9. Моля виж отговор №8.5 на въпроси от info@baker.org 10. Моля виж отговор №9 на въпроси от info@baker.org

устойчивост дори на текущите работни места, още повече да поемат дългосрочен ангажимент за създаване на нови. Предложението ни е бюджетът за новосъздадени предприятия да бъде 10% от стойността на процедурата, а именно 25 000 000 лева, с оглед гарантиране на ефективността и ефикасността на разходваните европейски средства.

3.Раздел 10. Процент на съфинансиране:

В т.10 Процент на съфинансиране е описан режима De minimis, като е посочено само, че размерът на помощта не може да надвишава 300 000 евро за 3 години. Процент в тази точка липсва. Това означава ли, че кандидати които нямат използвани средства по регламент 2023/2831 и не кандидатстват с голям проект могат да се възползват от 100% финансиране? В точка 10.7. заглавието е „Процент на съфинансиране при условията на режим „Инвестиционни помощи за насърчаване на енергията от възобновяеми източници , на водород от възобновяеми източници и на високоефективно комбинирано производство на енергия“ съгласно чл. 41 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията (допустим за ВСИЧКИ кандидати)“, текстът насочва към помощи за изграждане на съоръжения за производство на енергия от ВЕИ, водород и т.н. докато в подточка се появява текста „45% от допустимите разходи за инвестиции в разработването на възобновяеми енергийни източници, включително термopомпи“, което навежда на мисълта за тип иновационни разработки по темата. Следва да се прецизира.

Допълнително считаме, че е задължително интензитет на безвъзмездната финансова помощ на ниво предприятие да бъде намален до 50% от допустимите разходи с оглед осигуряване на възможност за подкрепа на по-голям брой предприятия и съответно осигуряване на заетост за повече лица, с което да се подкрепи по-мощна икономическата диверсификация, развитие на повече нови икономически сектори и създаване на нови работни места.

4.Раздел 13. Допустими дейности:

Дейност 2 е спомената като „Дейности за строително-монтажни работи (СМР), свързани с инвестиции за диверсификация на МСП“. Няма никакви уточнения какви точно СМР дейности са допустими, строежи, ремонти, какъв вид ремонти.

В следствие на стр.56 се появява Изисквания, произтичащи от Становището по Екологична оценка на ПРР 2021-2027 относно строително-монтажните дейности, като не са поставени изисквания относно това дали ще се изисква документация от кандидата на етап кандидатстване или всичко е информативно за етап изпълнение.

5.Раздел 14.2. Допустими разходи;

Предвидени са разходи за обучение на служителите на кандидата, във връзка с направената инвестиция по проекта. Независимо, че под Режим „Помощ за обучение“ на чл. 31 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договор. (приложим по Елемент Б „Услуги“ за кандидат/партньор за дейности за обучение) - Максималният размер на безвъзмездната помощи за обучение е 3 милиона евро на проект по реда на чл.31 от Регламент (ЕС) № 651/2014, тези дейности са допустими по Елемент Б, който не е задължителен и не е част от основните цели на процедурата. Следва да се зададе ограничение, както при останалите услуги: до 5% от общите допустими разходите по проекта. Ограничението ще гарантира, че разходите за обучение няма да надхвърлят разумния им дял от общата инвестиция, като фокусът ще остане върху основните цели на проекта. Посоченото, ще превантира злоупотреби или прекалено завишени разходи за обучение.

6.По отношение на разходи за техническа помощ в подкрепа на подкрепа на стартиращи предприятия следва да се направят допълнителни уточнения какво включват тези разходи, както и да се дадат конкретни примери: – правни, административни, маркетингови, за бизнес планиране, финансови, за продуктов дизайн и др. Също да се зададе ограничение: до 10% от общите допустими разходите по проекта.

7.Задължително следва да се прецизира размера на непреките разходи в точка 14.2.2. Непреки разходи - разходи, изчислени като единна ставка, в размер на 7% от допустимите преки разходи, като се даде възможност непреките разходи да се сведат до 7%, а не да се фиксират на 7%.

Съгласно Член 54 на Регламент (ЕС) 2021/1060 , буква а), финансирането с единна ставка на непреки разходи във връзка с безвъзмездни средства е до 7 % от допустимите преки разходи, а не в размер на точно 7%. Текстът следва да се коригира, и да се приведе в съответствие с посоченото в Регламента, тъй като фиксирането на точен процент ще рефлектира като проблем при изпълнението и отчитането на проектите. Непреките разходи, могат да варират в различни стойности, и няма как да възлизат на точно 7% от преките. В настоящия вид, заложили, налагат изкуственото "нагласяване" на стойности, за да се получи точният процент на етап изпълнение на проекта.

8. В раздел II. Разходите под формата на чл. 55, ал. 1, т. 1 от ЗУСЕФСУ е необходимо да се уточни определението „не помощ“. Към момента се създава обърканост, спрямо другите режими, тъй като не е изброен в никоя друга точка.

9. В същия раздел е предвидено за определяне на реалистичността на предвидените разходи, кандидатът да приложи към формуляра за кандидатстване в ИСУН финансова обосновка относно остойността на дейностите, включени в проектното предложение. Задължително е финансовата обосновка да се замени с представяне на Индикативна оферта и то само за разходите за ДМА и ДНА, като се вземе предвид добрата практика на Управляващите органи по други Оперативни програми.

Изискването за представяне на финансова обосновка за реалистичност и съответствие с пазарните цени е излишно и необосновано, като не осигурява същата яснота и доказателствена стойност като представянето на оферти:

- Финансовата обосновка изисква значителни усилия за събиране на множество документи, анализи, пазарни проучвания и допълнителна информация. Тези изисквания създават административна и времева тежест за кандидата.

- Анализите и обосновките са сложни за изготвяне, особено за стартиращи предприятия, които нямат ресурси и капацитет за изпълнение на изискването. Освен посоченото, доказване на реалистичност на цените с досегашен опит, при новосъздадените фирми е почти невъзможно, което ги поставя в неравностойно положение спрямо предприятията с история.

- Изискването за обосновка разчита на субективна преценка относно какви данни са достатъчни и кои източници се считат за надеждни. Това създава възможности за различно тълкуване от страна на оценяващите.

- Финансовата обосновка често включва позоваване на множество източници (например интернет проучвания или минали договори), които може да са трудни за проверка или вече да не са с актуални цени.

- Липсата на преки доказателства като оферти затруднява преценката дали предложените стойности наистина отразяват текущите пазарни условия.

За сравнение:

- Офертите от доставчици/производители ясно показват текущите пазарни условия и са по-лесни за проверка и съпоставяне.

- Предоставят конкретни стойности и условия, което улеснява оценяването и намалява субективността.

- Събирането на оферти е относително лесно и не изисква изготвянето на сложни анализи или обосновки, което е напълно постижимо и за новосъздадените фирми.

10.Раздел 20. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:
В точка 2 от Таблицата за административно съответствие и допустимост е предвидено предоставяне на нотариално заверено пълномощно за упълномощаване на лице, представляващо кандидата във връзка с подаване на проектното предложение и подписване на формуляра с електронен подпис (ако е приложимо).
Изискването пълномощното да е нотариално заверено следва да отпадне, тъй като не добавя допълнителна стойност към сигурността на процеса и е свързано с излишна административна тежест: Нотариалната заверка изисква личното присъствие на упълномощителя и упълномощеното лице при нотариус, което отнема време и налага допълнителни разходи за такси. Съгласно Чл. 18, ал. 2 от Административно процесуален кодекс (АПК) "Пред административните органи гражданите и организациите могат да се представляват с писмено пълномощно с нотариална заверка на подписа и от други граждани или организации." Тоест, не е задължително. Изискването за нотариална заверка следва да се прилага само когато е предвидено в закон и е необходимо за гарантиране на правната сигурност, като в останалите случаи е препоръчително да се търсят алтернативни, по-лесни и по-евтини начини за удостоверяване.

Точка 5 В случаите, когато кандидатът е съществуващо предприятие, същият е реализирал общо за 2021-ва, 2022-ра и 2023-та финансови години финансови нетни приходи от продажби, а когато е стартиращо да поеме ангажимент за реализирането на съответните приходи от продажби за период от три години, след датата на приключване на проекта.

Изискването по отношение на новосъздадените предприятия следва да отпадне, тъй като е лице необоснована обвързаност на критерия за допустимост с критерий за техническа и финансова оценка, при новосъздадените предприятия: Прогнозна стойност на нетните приходи от продажби, където също се залагат прогнози на НПП. Критерий за допустимост трябва да бъде обективен и проверим към момента на кандидатстване, както е за съществуващите предприятия, а не да изисква прогнози или бъдещи ангажименти. В тази връзка, за новосъздадени фирми, не следва да се изисква реализиране на бъдещ оборот, като критерий за допустимост.

Налице е неравнопоставеност между новосъздадени и съществуващи предприятия. За съществуващите предприятия се изисква доказан оборот за предходни години, който е

реален и измерим. За новосъздадените предприятия се изисква прогноза за бъдещи приходи, която е субективна и често базирана на хипотетични сценарии.

Точка 10 предвижда предоставяне на документи доказващи наличието на професионален опит на представляващия кандидата в областта на новите икономически дейности. Считаме че е наложително този критерий да отпадне. Посоченото условия е Критерий за техническа и финансова оценка - 3. Професионален опит на кандидата в областта на предприемаческата идея. Непредставянето на документи по тази точка, не следва да води до отхвърляне на проектното предложение, а единствено до неприсъждане на съответния брой точки по критерия.

Точка 19 за предоставяне на финансова обосновка следва да отпадне, като обосновка за това е представена по-горе.

- Критерии за оценка на качеството;

Точка 3. Професионален опит на кандидата в областта на предприемаческата идея следва да се промени на Професионален опит на кандидата в областта на икономическата идея, за която се заявява се подкрепа.

От Насоките за кандидатстване, изглежда, че под режим "регионална инвестиционна помощ", при обосновката за първоначална инвестиция, бенефициентът има право да заяви

- увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект, където "Увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект е налице, когато вследствие на инвестицията съществуващият стопански обект ще може да произвежда повече от поне един от вече произвежданите продукти, при условие че базисният производствен процес не се променя из основи." В тази връзка, не става ясно, че е задължително да се заявяват нови икономически дейности по проекта. Така формулиран, критерият показва, че се очаква, всеки кандидат да планира обособяването на нови икономически дейности (продукти). Посоченото противоречи на условията на кандидатстване, а критериите за техническа и финансова оценка, следва да се прилагат за всички кандидати - както такива заявяващи разширяване на съществуващия стопански субект така и такива, които заявяват диверсификация.

В Точка 4. Заетост в резултат от реализацията на новите икономически дейности на предприятието (производството/ предлагането на съответния продукт/ услуга) е

необходимо скалите да се разбият, за да не се получава толкова голяма разлика при точкуването.

Така обособена, скалата е несправедлива. В хипотеза, при която една фирма заяви назначаване на 3 лица, ще получи 20 точки. Създаването на 2 нови работни места, в резултат от инвестицията, носи 10 точки, или 50% по-малко точки, нелогично голяма разлика само с 1 работно място.

Следва да се добави още една позиция, при точкуването, като се промени цялостно скалата. Допълнително разликата в изискванията за наемане на персонал между различните категории предприятия при оценяването създава неравнопоставеност. Налице е значителна разлика при зададеното условие за получаване на максимален брой точки от микро и малки предприятия, при назначени 2 лица (преди предложената нова скала) и получаването на максимален брой точки от средни предприятия - при назначаване на цели 10 лица.

Следва да се разбие оценителната скала и да се либерализира условието, при което средни предприятия получават 20 точки.

Предлагаме следната скала:

4.1. В случай на микро и малко предприятие: В резултат от изпълнението на проекта ще се осигури заетост на минимум 3 лица – 20 точки.

4.1. В случай на микро и малко предприятие: В резултат от изпълнението на проекта ще се осигури заетост на минимум 2 лица – 15 точки.

4.1. В случай на микро и малко предприятие: В резултат от изпълнението на проекта ще се осигури заетост на минимум 1 лице - 10 точки.

4.1. В случай на микро и малко предприятие: В резултат от изпълнението на проекта няма да се осигури заетост – 0 точки.

4.2. В случай на средно предприятие: В резултат от изпълнението на проекта ще се осигури заетост на минимум 5 лица - 20 точки.

4.2. В случай на средно предприятие: В резултат от изпълнението на проекта ще се осигури заетост на минимум 4 лица, включително - 15 точки.

4.2. В случай на средно предприятие: В резултат от изпълнението на проекта ще се осигури заетост на минимум 3 лица, включително - 10 точки.

4.2. В случай на средно предприятие: В резултат от изпълнението на проекта няма да се осигури заетост – 0 точки.